

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 48

25. listopadu 2007

Cena: 6 Kč

MINULOU NEDĚLI PŘEDAL MGR. KAREL BICAN U SV. MIKULÁŠE ABDIKACI

Netradiční formu měly minulou neděli bohoslužby v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. V místě, kde zhruba před osmi lety složil biskupský slib, předal Mgr. Karel Bican písemnou abdikaci na úřad biskupa i biskupský řetěz do rukou zástupkyně diecézní rady Mgr. Růženy Adamové.

Mnozí účastníci bohoslužeb byli asi překvapeni tím, že za stolem Páně uviděli po delší době Mgr. Karla Bicana, který vysluhoval liturgii až do vyznání vin. Pak se slova ujal slovenský biskup ThDr. Jan Hradil, který vysvětlil, že neúnosná situace v pražské diecézi poškozují celou církev, proto je pražský biskup připraven celou záležitost ukončit. Předá písemnou abdikaci na úřad biskupa i biskupský řetěz a dostane písemné vyjádření Církevního kárného výboru o ukončení kárného řízení. Uvedl, že podobně jako biblický král David i Mgr. Karel Bican se dopustil chyb, ale svou pracovitostí a osobním nasazením v mnohém prospěl rozvoji pražské diecéze.

Osobní modlitbou na Ž 103,1-4 a 8-11, Ř 8,26n a Mt 6,5-8 pak vyjádřil lítost nad svým jednáním Mgr. Karel Bican. Obrátil se především k Bohu, kterého svým jednáním nejvíce urazil, ale i k sestřím a bratrům, které požádal o odpuštění a o možnost navázání nového přátelství. Vedení veřejné zpovědi se pak ujal slovenský biskup ThDr. Jan Hradil. Po vyznání vin vedl liturgii Mgr. Filip Štojdl, který byl v případě pražského biskupa předsedou odvolacího senátu Církevního kárného výboru. Kázal slovenský biskup ThDr. Jan Hradil.

V kázání na starozákonní text 2 S 11 připomněl krále Davida, který, přestože byl hluboce věřící, v určité

chvilí těžce zhřešil a stal se dokonce vrahem. Stejně tak my můžeme kdykoli sejít z cesty. Pak máme dvě možnosti - utíkat před Bohem i důsledky svých činů nebo činit pokání a odevzdat se do vůle Boží. Druhá cesta, kterou zvolil i král David, umožnila jeho přímému potomkovi Šalomounovi dostavět chrám a celému jeho rodu dát lidstvu Spasitele. Po společné večeři Páně, kterou vysluhoval slovenský biskup ThDr. Jan Hradil, dokončil vedení liturgie plzeňský biskup Mgr. Michael Moc. Po požehnání a společném zpěvu písně č. 283 "Pojd' k Spasiteli" se ujal slova slovenský biskup ThDr. Jan Hradil, který poděkoval prof. Milanovi Salajkovi za přípravu obřadu, Mgr. Lumírovi Čmerdovi a místopředsedovi rady starších místní náboženské obce Markovi Vávrovi za propůjčení chrámu. Za účast na bohoslužbách poděkoval předsedovi Církevního kárného výboru JUDr. Stanislavovi Bernardovi, zástupcům pražské diecéze - zástupkyni biskupa Mgr. Růženy Adamové a místopředsedovi diecézní rady MUDr. Antonínovi Janákoví. Dvěma písněmi se pak rozloučil pěvecký sbor Resonance.

V neformální besedě po bohoslužbách pak Mgr. Karel Bican upřímně dosvědčil, jak se jeho život v posledních měsících změnil, když se rozhodl světit se do rukou Božích. Tuto cestu doporučil každému, kdo sejde z cesty, protože i jemu přinesla klid a vyrovnání. Ujistil, že diecézní rada jeho abdikaci okamžitě přijme, jak je domluveno. Vyjádřil naději, že práci v náboženské obci se mu opět podaří začít znovu a znovu získá důvěru své církve, kterou by v žádném případě nemohl opustit.

(noe)

Písemnou abdikaci a biskupský řetěz předal Mgr. Karel Bican zástupkyni diecézní rady Mgr. Růženy Adamové

CAMBRIDGE OČIMA VARHANÍKA

Letos na podzim jsem v souvislosti se svou disertací o Newtonovi navštívila Cambridge.

Toto město je jistě možné popisovat z různých aspektů; jako varhaník, hrající v našem chrámu již bezmála třicet let, bych ráda řekla několik slov o Cambridge z hudebního pohledu. V oblasti hudby zde totiž, podobně jako v dalších oblastech, trvá ničím nerušená tradice po mnoho staletí a to je něco, co Cambridge může právem závidět celý svět. Tradice, tedy zušlechťování nějaké oblasti prací dlouhé řady generací, je totiž něco,

co nelze získat nějakým náhradním postupem, tradice se prostě nedá koupit ani nijak jinak ošvindlovat.

Univerzitní systém Cambridge je ztělesněním ostrovního pojetí univerzity - vzdělávání, postaveného na prolínání výhod »velkého« a »malého«: univerzita jako celek zajišťuje výuku a výzkum, jednotlivé koleje pak jsou něco jako rodina, která se pečlivě stará o osobnostní rozvoj studentů: nad skupinkami studentů bdí tzv. tutoři, kteří individuálně sledují nejen jejich prospěch, ale i sportovní, umělecké a další aktivity, jejich vztah k ostatním členům koleje, jejich starosti, prohršky atd. a jsou studentům stále k dispozici.

Jednou z aktivit, která se pěstuje právě na bázi onoho »malého«, tedy na půdě jednotlivých kolejí, je hudba v podobě sborového zpěvu. A provozování tohoto zpěvu je pevně svázáno s kolejními kaplemi, kde jednotlivé pěvecké soubory jednak konají své zkoušky, a pak i zpívají při všech kolejních bohoslužbách. Kolejní bohoslužby (anglikánské církve) se konají několikrát týdně, obvykle v pondělí, v některých kaplích se konají dokonce denně.

Navštívila jsem zde bohoslužby ve dvou kaplích. V »me« koleji, Clare College, zpíval sbor pod vedením Timothy Browna. Je to soubor na zdejší poměry nezvykle mladý, vznikl až v roce 1971, avšak už dlouho intenzivně objíždí celý svět a sklízí velké úspěchy - zaslouženě. Hudební úroveň jejich provedení chorálů a árií byla velice vysoká.

V kapli Clare College se pěstuje i lidový zpěv, což zde není úplně ob-

vyklé, a tak jsem mohla ocenit také výkon svého anglického kolegy Simona T. Jacobse a jeho svižný, pro nás trochu nezvyklý, non-legatový varhanní doprovod písně Breathe on me, Breath of God:

*Dýchni na mne, Boží dechu,
Naplň mne novým životem,
Ať mohu milovat, co ty miluješ
A udělat, co chceš dělat ty...*

Chorál vyzněl tak, jak si jeho autor Sir Oakeley jistě přál: zpěv anglikánů v jejich autentickém prostředí má v sobě sílu a přesvědčivost, která přímo nutí vaše srdce, aby explodovalo radostí...

Varhany v Clare College byly jediné, na které jsem si mohla také zahrát. Je to nový a krásný, bohatě dimenzovaný mechanický nástroj, plně vybavený soudobou programovací elektronikou. Jedinou chybičkou na kráse je poněkud stísněný přístup na varhanní emporu (už fakt nesmím přibrat ani deko, jinak se mi tento nástroj stane napříště nepřístupným).

Ač to nesouvisí přímo s mým tématem, ráda bych zde aspoň zmínila, jakou radostí byl pro mne osobní kontakt s členy (fellows) Clare College - všichni, s kým jsem zde mluvila, navštívili několikrát Prahu a řada z nich si i vzpomněla na velký barokní kostel na Staroměstském náměstí - náš kostel sv. Mikuláše. Byli skutečně potěšeni, že ode mne dostali krásnou knížečku o našem kostele v anglickém jazyce a ceděčka s hudbou z našich koncertů. Všichni také projevovali živý zájem o naši církev, kterou jsem prezentovala jako určitou obdobu anglikánské církve - tedy

Pokračování na str. 3

TŘIKRÁT SE STANISLAVEM LAHODNÝM II.

...svým dílem daleko přerostl obvyklý formát našich církevních pracovníků.

(Miloslav Kaňák: *K nedožitým 65. narozeninám S. L.*)

LAST podruhé - jeho místo v dějinách české literatury

Píše 11. března válečného roku 1943 František Kožík Stanislavu Lahodnému:

„Vážený pane, děkuji Vám za hru 'Talisman nejvzácnější'. Je opět velmi hezká a zajímavá, myšlenkově i technicky dobře zvládnutá a budeme ji vysílat v květnu, v cyklu nejlepších rozhlasových prací. Tuto sobotu, myslím, budu mít o tom zmínku v rozhovoru pro České Slovo. Byl jsem rád, že jste hru poslal, protože v 'Pěti nedělích' (celý název Pět neděl Holmových, pozn. EJH), ač je to tak krásná hra, nepropustila nám cenzura závadné místo sňatku bělocha s ženou barevnou; pochybuji, že by

bylo lze tento motiv nějak nahradit. Zatím si však hru nechám, ano?

Budu rád, když se dáte brzy do nové věci. Snad něco letního? Rovněž pro podzimní sezonu bych rád počítal s nějakou Vaší věcí. Nepřestaňte, prosím, na rozhlas myslit; bylo by to škoda.

Těším se na Vaše nové práce. S pozdravem F. Kožík“

O sedm měsíců a devět dní později ono úřední "vážený pane" nahrazuje v dopise, ne už psaném na stroji, nýbrž rukou, hřejivé "vážený a milý příteli".

Nebudu na tomto místě rozebírat jednotlivé rozhlasové hry, ani další literární texty Stanislava Lahodného, učinil jsem tak v esejí - nekrologu, který pod názvem Stanislav Lahodný - spisovatel vyšel roku 1977 v Theologické revui a byl mou labutí písní v tomto periodiku. Myslím, že se mi tam podařilo poměrně dobře dát do-

hromady základní bibliografii díla Stanislava Lahodného až na jeho ranou časopiseckou tvorbu (Studentský časopis, Husův kraj...).

Spíše se chci zaměřit na zhodnocení Lahodného literární a novinářské práce, jak ji viděli ti, s nimiž Stanislav Lahodný právě v tomto směru přišel do styku.

Lahodného starší kamarád od školních let, člen naší církve, cestovatel a spisovatel překrásných cestopisných knih pro děti i pro dospělé, Ladislav Mikeš Pařízek (1907-1988), po rozhlasové premiéře Talismanu nejvzácnějšího, hry s historickým námětem z času Medicejských a Borgiů, píše (23. května 1943):

„...blahopřeji Ti k provedení hry 'Talisman nejvzácnější'. Poslouchal jsem bedlivě a hra se mi velmi líbila. Režie měla šťastnou ruku obsazením rolí i volbou hudby. Herci hráli velmi
Dokončení na str. 3

Malé úvahy o toleranci 6.

Mám velmi ráda 8. kapitolu První Královské, kde její pisatel vylíčil podrobně posvěcení nově vybudovaného Hospodinova chrámu. Člověk má přímo pocit, že je osobně přítomen. Šalomounova modlitba je tak vroucí a obsahuje snad všechno, co má být v takové modlitbě obsaženo. Přiznám se, že bych ji docela ráda v určité režijní úpravě vyslechla při nějaké církevní slavnosti. Myslím si, že by to bylo nejen působivé, ale i užitečné k uvědomění si toho, v co věříme.

Máme se však zabývat tolerancí, a tak se soustředím jen na verše 41–43 a nabízím jen tuto zkrácenou verzi: *Také přijde-li cizinec, přijde-li a bude se modlit, vyslyš ho v nebesích a učiň vše, oč bude k tobě ten cizinec volat, aby poznaly tvé jméno všechny národy země a bály se tě.*

Z těchto veršů poznáváme, že Izrael byl otevřen celému světu. Byl vlídný k těm, kdo přicházeli jako přichozí a hosté do jeho země, a přijímal cizince i do společenství víry. Hospodin, stvořitel nebe a země, je tu bez rozdílu pro všechny, kteří chtějí uvěřit.

Jak vidíte, není Ježíšova výzva: Jděte do celého světa a kažte evangelium všem stvoření (Mk 16,15) nic nového. Zaznívá jen jako důsledné pokračování linie, obsažené již ve Starém zákonu.

Pro odlehčení uvádím ještě tuto historku. Před časem jsem měla řešit otázku, zda je vhodné, aby si běloška vzala za manžela černocho. V mnoha zemích je to stále ještě problém a myslím, že někde je to ještě i zakázáno. Odpověď jsem našla pochopitelně v Bibli, cituji z Písni písní:

*Černá jsem a přece půvabná,
jeruzalémské dcery...*

*...nehleďte na mne,
že jsem až dočerna opálená,
že mě tak ožehlo slunce...*

No vida a navzdory tomu ji sám král Šalomoun nazývá "nejkrásnější z žen". Nutno tedy konstatovat, že žádnými rasovými předsudky netrpěl.

Jindřiška Kubáčová

Z kazatelského plánu

26. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Neochabujte! Když vytrváte, získáte své životy.

K biblické víře patří neoddelitelně také naděje, že Stvořitel jednou obnoví tvář světa, nastolí své království v plnosti, stvoří nové nebe a novou zemi, kde nebude již místa pro jakoukoliv vzpouru proti jeho svatě vůli. Tato naděje se nesmí křesťanům ztratit. Očekáváme však ten rozhodující Boží zásah ve střízlivosti, bdělosti a stálé připravenosti při pilné práci a svědomitém plnění povinností. Neoddávajme se blouznění a lehkověrnosti. Neotvíráme sluch i srdce falešným prorokům a samozvaným "spasitelům". Ti jsou ochotní svést mnohé lidi tvrzením, že nejlépe znají a uskutečňují Boží záměry. Ve skutečnosti prosazují své vlastní sobecké cíle. Zkoumejme Kristovým slovem každého, kdo by nás chtěl vést, zda vskutku přichází ve jménu Páně! Zůstaňme věrní Kristu a pevní i tehdy, narazíme-li se svým svědectvím na nepřázeň světa.

Vstup: Mal 4,1-3 (= 3,19-21)

Tužby:

2. Abychom v pevné víře, upřímné lásce a neutuchající naději očekávali příchod svého Pána k soudu a k obnovení světa...
3. Abychom svědčili o Pánu svým věrným a poslušným plněním jeho vůle...

Epištola: 2 Te 3,6-13

Evangelium: L 21,5-19

K obětování: Iz 12,2

K požehnání: Iz 65,16-25

Modlitba:

Prosíme, Hospodine, uchovej našim srdcím naději, že spolu se svým Synem napraviš svět, až uznáš, že k tomu nadešel čas. Děkujeme, že sis nás vybral za pomocníky při uskutečňování svých záměrů. Rač si z nás učinit služebníky pilné, věrné a bdělé. Ochraňuj nás před svévolí, leností, lhostejností, rovněž však před blouzněním a lehkověrností. Dej nám lásku k moudrosti a pravdě poznávané z Písma svatého. Pomož nám, ať si osvojíme a uchováme totéž smýšlení, jaké měl Pán Ježíš i jeho věrní učedníci. Veď nás jejich cestou a nedovol nám z ní sejít na bludné scestí.

Vhodné písně: 34, 103, 110, 149, 162, 187, 199

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

(Pokračování z minulého čísla)

Jak Bůh řídí naše kroky

Abram se vydává na cestu podle příkazu Hospodinova.

Gn 12,1-9

Při cestě za nevěstou pro Izáka Bůh dovedl Abrahamova služebníka až do domu Betúelova.

Gn 24. kap.

Bůh slíbil Jákobovi v Bét-elu, že jej bude vodit na cestě životem.

Gn 28. kap.

Vyvedení lidu Božího z Egypta a cesta do země zaslíbené – čtyřicet let vodil Bůh Izraelce pouští.

Ex 13,17-22; Dt 8,2.15+29,5+23,11-12

Hvězdou vede Bůh mudrce k narozenému Spasiteli a na Boží pokyn ve snu jinou cestou odjíždějí domů.

Mt 2,1-12

Díky Božímu poslu utíká Josef s Marií a dítětem do Egypta a na tentýž pokyn shůry vrací se rodina do vlasti.

Mt 2,13-23

Duch Páně vedl Filipa k misii do Gázy, Ázotu a Césareje.

Sk 8,26-40

Apoštol Pavel a Sílās na druhé misijní cestě – Duch svatý jim zabránil jít s evangelium do Asie a do Bithynie.

Sk 16,6-7

Pavel má v noci vidění, které je naměřuje na misii do Makedonie.

Sk 16,9-10

Naše kroky řídí Hospodin.

Př 16,9

I mne Bůh vede.

Ž 27,11+31,4+73,24+143,10

Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou Boží synové.

Ř 8,14

***

Komu a kdy řekl Bůh „Neboj se“, „Nebojte se“

Abramovi stvrzuje Bůh smlouvou své zaslíbení.

Gn 15,1

Egyptské Hagar, když vyhnána bloudila s malým synkem po Beeršebské stepi.

Gn 21. kap.

Izákovi, když znovu a znovu kopal se svými služebníky studně, které mu Pelištejci zaspávali.

Gn 26,15-25

Starci Jákobovi před cestou do Egypta, kam se svým rodem putuje za Josefem.

Gn 46,1-7

Celé pospolitosti Izraelců po průzkumu zaslíbené země, když se děsili místních obrovitých lidí a chtěli se vrátit do Egypta.

Nu 14,1-9; Dt 1,19-30

Mojžíšovi před bojem s bášanským králem Ógem.

Nu 21,31-34; Dt 3,1-2

Jozuovi při obsazování zaslíbené země.

Dt 3,21-22; Joz 1,1-9

Králi Jóšafatovi a Judejcům před bojem s vojsky amónskými, moábskými a edómskými.

2 Pa 20,1-30

V těžkých dobách zajetí znějí z úst proroka Druhého Izajáše povzbudivé výzvy, jedny z nejkrásnějších v Písmu.

Iz 40,9+41,13-14+43,1-2+44,1-28

Mladičkému Jeremjášovi, když je povolán za proroka.

Jr 1,1-10

Jeruzalémskému knězi Ezechieli, když je vyslán k prorocké službě v babylónském zajetí.

Ez 2,1-7+3,1-9

Ez 2,1-7+3,1-9

Pán Ježíš učedníkům při bouři na jezeře.

Mt 8,23-27; Mk 4,35-41

***

Bázeň z nadsvětelné moci

Posvátná bázeň Danielova.

Da 10. kap.

Posvátná bázeň Zachariášova, Mariina a betlémských pastýřů.

L 1,8-25 + 1,26-38 + 2,1-20

Posvátná bázeň žen u Ježíšova hrobu

Mt 28,1-10; Mk 16,1-8

***

O radosti křesťanů 1.

Narození Ježíše je andělem ohlášeno jako velká radost pro všechny lid.

L 2,10

Pán Ježíš kázal evangelium, tj. radostnou zprávu eu = radostný, dobrý; angelion = zpráva.

Mk 1,14-15

Království Boží je poklad, který člověk s radostí objeví.

Mt 13,44

Radost ze služby prožilo 70 učedníků, když se vrátili z misie a Pán Ježíš slibuje, že jejich jména jsou zapsána v nebesích.

L 10,1-12.17-20

Kdo je spjat s Ježíšem jako ratolest s vinným kmenem, ten nese ovoce a je naplněn radostí.

J 15,1-11

Radost z hojné odměny v nebesích je slíbena těm, kdo byli pro Ježíše pronásledováni.

Mt 5,12; L 6,23

Kdo se modlí ve jménu Ježíše, ten je u Boha vyslyšen a jeho radost je plná.

J 16,22-24

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(Pokračování přístě)

Nad Písmem

TOTO JE KRÁL ŽIDŮ

L 23,38b

Sestry a bratři, pokoj vám v Kristu králi.

Dnes je poslední neděle letošního liturgického roku. Uzavírá se nám naše celoroční pouť s evangelistou Lukášem. Víra jeho srdce nám dnes zvěstuje: „Toto je král Židů“ (Lk 23,38b.). Ježíš Kristus Král, alfa i omega, počátek i konec. Před časem vzbudil senzací muzikál "Ježíš Kristus Superstar". Star, to je hvězda hereckého nebo pěveckého nebe. Tedy Ježíš s úsměvem úspěšného zpěváka, který by dostal Zlatého slavíka či titul národního umělce. Hvězda první velikosti, popularita... Takhle jej viděli umělci.

Jenomže evangelista líčí zkušenost s Ježíšem jinak. Pravda, často se mluví o situacích, kdy by se mohl stát kývnutím prstu populárním idolem lidí, králem, mesiášem. Třeba když nasýtil zástupy, to se lidé jen hrmuli. Odmítl, stáhl se do ústraní. Bylo to od něj moudré? Vždyť kdo chce mezi lidmi prosadit, ať své myšlenky či povolání, musí použít osvědčené metody. Ježíš se mohl stát oblíbeným politikem, vůdcem, superhvězdou v očích současníků. Jemu však o to vůbec nešlo. On nehledal slávu pro sebe, ale zvěstoval slávu Otcovu. Neoslovil jen

svou generaci, ale mluvil k nám osobně i dnes. Až ve chvíli stojící před soudem, který ho za několik hodin pošle na smrt, vyzná: „Vy sami říkáte, že já jsem.“ (L 22,70c)

I tehdy zdůrazňuje, že jeho království je nadčasové, nad všechny hranice zemí a států. Po dvou tisíciletích jeden teolog, Teilhard de Chardin, způsob kralování Pána Ježíše vkládá do pojmu: "Kosmický Kristus". Mnozí porozuměli. My jsme první generace, která se na sebe mohla podívat shora, která viděla Zemi jako malou hvězdičku. V kosmickém prostoru. Proto bychom měli být schopni lépe pochopit tyto nadlidské, nadčasové, nadnárodní rozměry kralování Ježíše. Hvězda, která neoslňuje, ale září. Král celého vesmíru, ale i malého lidského srdce. Ježíšovo dobývání království lidských srdcí je pozvolné, jemné a nenápadné. Ale kdo na této cestě dojde až k vrcholu, k uvěření v Krista, ten pochopí, že získal to nejcennější. Jak s tím vkročit do světa kolem, oslovit ty, co neznají našeho krále? Jaké aktivity vymyslet? Jak získat druhé pro Ježíše? Odpovídá nám dnešní evangelium. Nabídek je mnoho. Církev, sekty, programy... Mám pocit, že lidé v soudobé společnosti se prioritně

neptají po věčném životě, ale zájímá je, co urvat ze života teď. Mluvíme jako církve jazykem, kterému plně nerozumíme. Co s tím? Jeden lotr porozuměl a druhý ne. Poznal Krále a Mesiáše v tom, kdo trpí na kříži vedle něho. Co mu otevřelo oči? Ježíšova blízkost. Star, která neoslňuje, ale září. V prázdných svých dlaních, sborech a farnostech v novém církevním roce můžeme všude to nejdůležitější dávat: „Svou blízkost, víru, lásku, naději, rozum a cit pro naše, sborové, věřící, hledající i nevěřící Kristovo TED.“ Můžeme dát jen to, čím sami hoříme, čím srdce přetéká, co neoslňuje, ale září. Neboť: „Toto je král Židů.“

Martin Kopecký

**Uč nás, Pane,
nebát se viset na kříži
vedle tebe,
je to milost a dar.
Neoslovovat,
ale zářit sebou,
v tobě a pro tebe
je výsada tvých dětí
i v křížích našeho
lpěného lidského teď.
Kéž i nám jednou platí tvé:
„Amen, pravím ti,
dnes budeš se mnou v ráji.“
(L 23,43)**

TŘIKRÁT SE STANISLAVEM LAHODNÝM II.

Pokračování ze str. 1 dobře. Hra měla dramatický spád. Poslouchal jsem ještě s několika známými a ptal jsem se jich na jejich úsudky. Byly příznivé. Pochopil jsem, proč se Kozíkovi tolik líbila...

Myslím, že jsi prorazil. Napsal jsi velmi dobrou věc, jakou jsme u nás už dlouho neslyšeli. Jsem přesvědčen, že půjdeš dál. Musíš jít...

V září 1945 sděluje Lahodnému oddělení pro rozhlas Povereníctva SNR pre informácie v Bratislavě, že na říjen téhož roku zařazuje Talisman nejvýznamnější do svého vysílání v překladu Vlada Olerínyho a premiéra se usku- teční 24. 10. o 20.15 h.

„Tešilo by nás, keby ste ju vypočuli a napísali nám svoj posudek o jej rozhlasovom prevedení,“ píše Lahodnému v závěru dopisu budoucí přední slovenský romanopisec a dramatik Peter Karvaš.

Po letech - píše se rok 1999 - dramatik a prozaik František Pavlíček (1923), ve své době čelná osobnost Čs. rozhlasu i Čs. televize, rovněž ředitel Divadla na Vinohradech v jedné z jeho nejvýznamnějších etap ve druhé polovině minulého století, v normalizačním čase mezi srpnem 1968 a listopadem 1989 k neštěstí české kultury zakázaný (a rovněž vězněný) autor, v rozhovoru pro časopis Souvislosti (naleznete jej na internetových stránkách v rubrice Panáček v říši mluveného slova, stránky přátel rozhlasových her a mluveného slova vůbec) v odpovědi na otázku, jak on, který se rozhlasové dramaturgii věnuje už přes půl století, vidí vývoj rozhlasové dramatiky, mj. říká:

„Mně uvedli první rozhlasovou hru asi před šestapadesáti lety, když mi bylo dvacet. Tenkrát byly mezi rozhlasovými tvůrci osobnosti jako lékař Dalibor Kvíz, Stanislav Lahodný

(zvýrazněno EJH) nebo Jiří Körber, dnes zapomenutá jména. Ale to byli lidé, kteří znamenali vynikající vklad do samotných začátků české rozhlasové dramaturgie.“

V roce 1944 vznikla jinotajná - do historického rámce zasazená - Lahodného rozhlasová hra Hádání z marnosti. Při příležitosti 80. výročí Českého rozhlasu (1923-2003) v sérii studií k tomuto výročí rozhlasový publicista František Hrdlička v práci Rozhlas v okupaci 1939-1945 napsal:

„Tisíce lidí měly své milé a své příbuzné ve věznicích, v koncentračních táborech, na nedobrovolné práci v Německu, ale i v zahraniční emigraci, a jejich denní starostí byla naděje na jejich budoucí návrat. Právě jim byla určena optimistická předpověď návratu věvodů z dalekých zajetí, kterými těší věvodkyni Marii Jaroslav Průcha v roli Daniela Berndta v rozhlasové hře Stanislava Lahodného Hádání z marnosti. 'Věřím pevně, že jednou se zrodí den v podobných červánkách, jako jsou v této chvíli nad naším hradem, den, který přivede konečně věvodu Jana k našemu padacímu mostu. Pak budou znít trouby a lid přijde z podhradí s písněmi, aby se radoval nad svým pánem.' Hra byla vysílána v režii Josefa Bezdíčka 26. září 1944 a 11. února 1945.“

Hádání z marnosti vysílal pod názvem Vains Dreams v roce 1947 také švédský rozhlas. Došlo k tomu tak, že právě tuto hru doporučil švédským rozhlasovým pracovníkům, kteří se zajímali o původní českou rozhlasovou dramaturgii, sportovní reportér (a zakladatel evropské, ne-li světové sportovní reportáže) Josef Laufer při jedné své pracovní cestě do Stockholmu.

V lednu 1944 se poprvé dostává Stanislavu Lahodnému nabídky na filmo-

vý scénář. Doba bohužel realizaci historického námětu, který autor na výzvu zaslal (Tři v noci svatojanské), není příznivá.

Odpověď je jednoznačná:

„Film vyžaduje především aktuálních námětů. Je-li povoleno filmovat 6 filmů do roka a již jeden je historický (nyní natáčené Počestné paní pardubické), je pochopitelné, že další se musí týkat námětů dneška.“

Za dalších šest let (píše se rok 1950) dostal Stanislav Lahodný opět dopis z Barrandova. Československý státní film v té době hledal "filmové náměty v oboru rozhlasových her".

„Dramaturgie Československého rozhlasu uvedla ve vyžádaném seznamu dobrých autorů rozhlasových her také Vás. Byli bychom Vám velmi vděční, kdybyste nám zaslal k pročení a posouzení své poslední rozhlasové práce.“ Podepsán ing. Karel Smrž, lektor.

Nemám to sice žádným písemným materiálem doloženo, ale předpokládám, že z další spolupráce sešlo z podobných důvodů jako šest let předtím. Rok 1944 i rok 1950 si byly, třebaže každý z jiného úhlu, dost podobné.

Nicméně je pozoruhodné, že i v době nepřírozené se stávají zázraky. A to budiž za dnešním druhým setkáním se Stanislavem Lahodným tečka bezesporu velice milá. V roce 20. výročí úmrtí dr. Karla Farského (1947) uvedl Československý rozhlas v režii Františka Svátka dramatické Lahodného pásmo o životě a díle našeho prvního patriarchy pod názvem Za ten život dík. A světe div se! - o pět let později je k pětadvacátému výročí Farského úmrtí tentýž rozhlas reprizoval.

Emil J. Havlíček

(přístě: LAST pořetí - služebník Páně na roli ČČSH)

Fotografie Stanislava Lahodného z legitimace Svazu českých spisovatelů

V TOM TO NENÍ

Bratr doktor David Tonzar před nedávným časem napsal v ČZ velice závažnou věc týkající se Liturgie doktora Karla Farského. Předpokládala jsem, že tento článek nezůstane ze strany našich duchovních bez odezvy a třeba i oponování. Dovolte tedy, aby se vyjádřil laik.

Doktor Tonzar navrhol, aby se používala při "běžné" bohoslužbě nějaká jiná liturgie, která by přitahovala a udržela v našich řadách mladé lidi a Farského liturgii by chtěl "odstavit na vedlejší kolej" - jen pro vzácné příležitosti. Nenašel se žádný hlas, který by každodenní vysluhování Liturgie doktora Farského hájil, nikdo z těch, kdo ji týden co týden používají při bohoslužbě. Ptám se, sestry a bratři duchovní, vy vysluhujete liturgii, které byste se byli ochotni vzdát a vysluhovat ji jen při slavnostních příležitostech? Co jsou to slavnostní příležitosti? Není slavnostní událostí každá neděle? Vždyť to jsou okamžiky, při nichž se míníme (aspoň doufáme) setkávat slavnostně se samým Bohem. Farského liturgie je charakteristickým znakem naší církve. Pozná se potom v tom kterém místě přítomnost Církve československé husitské, bude-li tento její sjednocující prvek odstraněn z jejího života? Nutno také podotknout, že pro mnohé dříve narozené věřící by bez Farského liturgie naše církve ztratila svoji identitu zcela určitě. Víím to ze svědectví jedné sestry, která se bohoslužeb s alternativní liturgií zúčastnila. Člověk, který celý život chodí na bohoslužby, si ve své vlastní církvi díky tomu připadal jako v nějaké CIZÍ(!) církvi. Nedostatek mladých lidí v našich sborech nelze připsat užívání Farského liturgie. Pohleďte třeba k sousedům římským katolíkům. Mají oni takové nápady cokoli měnit na své liturgii? Dobře jsou si vědomi, že liturgie je sjednocující prvek. A u nich je to tím víc znát, protože stejná mše je sloužena ve všech zemích, kde tato církev žije, jen s rozdílem jazyka. A mají mladé lidi? Jistěže mají. A můžeme je mít i my i s užíváním Farského liturgie. Mladé lidi, které u nás "neudrží" Farského liturgie, "neudrží" ŽÁDNÁ liturgie. V tom to totiž není. Lidé přicházejí někam proto, že něco chtějí získat či zažít. Tam, kde zjistí, že se nic nenabízí a neděje, pochopitelně nezůstávají. Když někdo přijde do míst, kde se odehrávají bohoslužebné úkony, předpokládá přítomnost Ducha Božího a myslí, že se s působením Božím také může setkat, že ho může zažít. Tam, kde tomu tak je, takový člověk celkem pochopitelně zůstává, protože se mu tam dostalo toho, co očekával, zažil to, co mnil zažít. Neměněme liturgii, ale prožívání té liturgie při bohoslužbě. Nepodbízejme se mladým lidem něčím libivým (novou liturgií), ale ukažme jim, že u nás mohou Boha nalézt i při užívání Farského liturgie.

Bratře doktore Tonzare, vážím si vás, to jistě víte a předpokládala jsem, že vy si vážíte odkazu doktora Farského. To si mám myslet, že tomu tak není? Ve svých modlitbách vyprošuji dary Ducha svatého pro naši církev. Ale je třeba, aby ona je vnímala, přijímala pokorně a o další znovu a znovu prosila. Jinak budeme neustále pocítovat nejrůznější nedostatky, včetně nedostatku mladých lidí v našich sborech.

Irena Štěpánová

Květuše Červená

CAMBRIDGE OČIMA VARHANÍKA

Dokončení ze str. 1 národní církve, vzniklou odtržením od Římskokatolické církve a navazující na evropskou reformační tradici. Bylo zvláštní a nečekané, o to však krásnější, že zrovna v lůně vši britské konzervativní tradice, v noblesních místnostech prastaré koleje (Clare College byla založena roku 1321), jsem mohla zažít tak srdečnou a nelícenou blízkost svých anglikánských bratrů a sester.

Jen pár metrů od mé Clare College stojí významná stavba anglické pozdní gotiky, King's College Chapel.

Co je platné, že drtivá většina staré britské architektury je vlastně nevzhledná, že tvary zdejších věží a věžiček jsou pro nás jaksí podivné, proporce staveb buď příliš bombastické nebo naopak stísněné a barvy fasád i v jasném slunečním světle ponuré - tohle všechno je zapomenuto při vstupu do kaple King's College...

Jen maličko vnímavý člověk je už při vstupu do tiché kaple hluboce zasažen - ohromná barevná okna září mystickým světlem, které ještě zesiluje, když se venku stmívá; nemám pro to žádné rozumné vysvětlení. A při pohledu vzhůru, do reliéfů stropních žeber, člověka okamžitě napad-

ne, jakého štěstí se mu vlastně dostalo, že tohle mohl spatřit na vlastní oči: byly přece doby, kdy ten strop byl pouhou hromadou kamení, a přijde dříve či později čas, kdy zase bude... ale zrovna teď se vznáší v celé své kráse v úchvatné výšce navzdory gravitaci (mimochodem, ta gravitace je zdejší vynález, Sir Newton bydlíval jen pár desítek metrů odsud) a svou distingovanou geometrickou formou připomíná nebeskou klenbu a její Božský řád.

Pěvecký sbor, stejně jako vlastní kolej, založil král Henry VI. roku 1441 s vizí denního konání zpívaných bohoslužeb - a tato vize byla zcela naplněna. A tak právě zde je člověk vystaven masivnímu působení toho, co to znamená dlouhá nerušená tradice. Nemohu si pomoci a musím to říci: v King's Chapel snad zpívají andělé.

Když v dosud tichém chrámu začne zpívat zdejší mužský sbor, je posluchač okamžitě uchváten. Gregoriánský chorál zaznívá ve svém prostém majestátu a vtahuje člověka do dob, kdy svět byl mladší, nějak čistší a zřejmě ještě překypoval nadějemi, kterých se nám teď už nedostává. Šestnáct zpěváků Men's Voices předvádí vrcholnou krásu lidského hlasu,

zušlechtněného po staletí vylepšovnou přípravou, naprosto čistého, bez sebemenšího zachvěvu či náznaku vibráta; zpěváci si na několika místech dokonce »stříhnou« alikvotní zpěv, a to je pak pro posluchače zážitkem blaženosti, která se k tomuto světu už snad ani nehodí. Dokonce i varhaník ve svých improvizacích napodobuje tento závatný rozměr hudby, jeho tichá preludia se sunou jen pomalu kupředu přeléváním neskutečných disonancí - a přesto, tato disonantní hudba dýchá hlubokým pokojem.

Souhra prostředí a zvuku kaple nabývá nevidané síly, zde se viditelně a slyšitelně prolomuje do našeho světa duch světa jiného. Účastník bohoslužeb je ztracen sám sobě... a současně cítí v sobě úplně fyzicky pohyb něčeho nového. I když v to snad tajně doufal a možná právě proto sem přišel, je překvapen a přemožen numizitou přítomného.

Toto je tedy hudba v King's College Chapel, v kapli s dvojnásobným názvem.

Kolej King's odkazuje ke králi Jindřichovi VI.

Kaple King's však nepochybně náleží Králi světa.

ZPRÁVY

Celostátní konference

Husův institut teologických studií ve spolupráci s pražskou diecézí vás zve na celostátní konferenci k 80. výročí úmrtí dr. Karla Farského a dr. Karla Statečného s názvem *Zakladatelé Československé církve a jejich přínos pro Československou republiku*.

Konference se uskuteční 26. listopadu od 10 do 13 h v budově úřadu ústřední rady ve slavnostním sále a aule Husova institutu teologických studií, Wucherlova 5, Praha 6 (5. patro).

Úvodní slovo:

br. patriarchy ThDr. Tomáš Butta a ředitel HITSu ThDr. David Tonzar.

Účast přislíbili:

prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek, prof. ThDr. Zdeněk Kučera, ThDr. Radek Hobza, ThDr. Jaroslav Hrdlička, Mgr. Růžena Adamová.

Hudební vystoupení: Marek Vávra, ředitel hudební školy Harmonie.

(dt)

Adventní koncert

V předvečer první adventní neděle v sobotu 1. prosince se uskuteční v 18 hod. v Husově sboru ve Studnici u Náchoda tradiční vystoupení studnických dětí z mateřské i základní školy, které vystoupí v pestrém programu písní, básniček i dramatizací pohádek. Je velmi potěšitelné, že poprvé po společné písni posluchačů a promluvě administrátora Zdeňka Kovalčíka v úvodu tohoto programu se představí písničkami a verši v pásmu nazvaném "Vlak Boží" také skupinka dětí, které ve škole navštěvují náboženství.

Kéž spolu s první svíci zapálí i touhu ostatních, aby i další děti po jejich příkladu našly poselství Písma svatého

a aby také ony přijaly Pána do svých srdéček.

Srdečně zve

Zdeněk Kovalčík

Pozvánka do Nazaretu

Dne 14. prosince uspořádáme v diaconickém středisku Nazaret, provoz Podzámčí v Borovanech, již tradiční předvánoční výstavku s kulturním programem. Má to být malé zastavení v každodenním shonu, a to jak pro nás z Nazaretu, tak pro návštěvníky.

V 15 hodin plánujeme vernisáž výstavky výrobků chráněné dílny, Deního centra, STD jakož i výtvarných klubů a kroužků a rovněž uvedení malé výstavky drobných děl, která pravidelně kolují mezi lidmi – totiž "péefek". Následuje představení našeho kalendáře na rok 2008 a poté čas na pohostění a popovídání.

Od 16 hodin začíná folkový recitál "Toulavej" známého písničkáře Vojty Kidáka Tomáška.

(Ubytování pro přespolní je možno po předchozím jednání zajistit.)

Karel Filip

Studijní den

V rámci projektu Pražská škola alternativ pořádá Ekumenická akademie 30. listopadu od 9 do 17 h v prostorách Evangelické teologické fakulty UK v Praze studijní den na téma Církev a globální spravedlnost. Přední odborníci z římskokatolického a protestantského prostředí představí dva koncepty globální solidarity. Bližší informace na www.ekumakad.cz nebo na telefonním čísle 272 737 077.

(red)

Ekumenická bohoslužba

Rok a den poté, kdy byla zveřejněna podezření na vraždu v havlíčkobrod-

ské nemocnici, připravuje Psychosociální intervenční tým ve spolupráci se zástupci místních křesťanských církví a Nemocnicí Havlíčkův Brod ekumenickou bohoslužbu s následnou rozpravou.

Bohoslužba se koná v úterý 4. prosince od 18 h v Husově sboru v Havlíčkově Brodě. Po jejím skončení naváže v přílehlém sále přednáška psycholožky Bohumily Baštecké Výroční reakce lidí zasažených neštěstím s následnou besedou a možností individuálních rozhovorů.

(red)

Fairtrade trhy

Zveme na tradiční Mikulášské trhy fairtrade produktů, které se konají v průjezdu v Sokolovské ulici 50 v Praze 8. Můžete se těšit nejen na zboží potravinářské, ale i rukodělné a možná přijde i Mikuláš...

Zkuste štěstí každý den od 9 do 18 h.

(red)

Nové číslo bankovního účtu ústřední rady

43-569530217/0100

Veškeré platby, prosíme, poukazujte na tento účet.

Radostná oznámení

Po pětíměsíční opravě varhan firmou Robert Ponča, Varhany Krmov, v Husově sboru Olomouci-Hodolanech dne 12. listopadu proběhla úspěšně jejich kolaudace. Chceme touto cestou poděkovat panu Pončovi a jeho kolegům za vzornou práci.

Dále děkujeme sponzorce této opravy - sestře Elišce Melounové. V říjnu se dožila 77 let. Všichni jí moc děkujeme a přejeme do dalších let hojnost Boží milosti a požehnání.

Dne 2. prosince také u nás bude sloužena bohoslužba k 80. výročí otevření sboru. Při ní nám poslouží bratr Jan Hradil, biskup slovenský.

(no)

Nový telefon

Brněnská diecéze se vrátila na starou adresu (Joštova 7, Brno). Zůstává telefonní číslo 542 213 866 a nově přibýlo číslo 532 162 111. Mailová adresa dieceze@ccshbrno.cz je beze změny.

(dr)

Studentské bohoslužby

Zveme studenty i studentky, sestry a bratry na studentské bohoslužby, které se konají pravidelně každou středu od 19 h v Husově sboru na Vinohradech. 5. prosince bude pro účastníky bohoslužeb připraveno překvapení – mikulášská nadílka. Při této bohoslužbě budou sloužit společně Mgr. Hana Rohlíčková a Mgr. Jitka Wendlíková. Přijďte podpořit připravující se bohoslovec.

(hr)

Dětský muzikál

Církevní husitská ZUŠ Harmonie zve na dětský muzikál Bílý motýl. Slavnostní premiéry budou 19. a 20. prosince od 18 h v aule ZŠ Bílá.

(hr)

KALENDARIUM – LISTOPAD

26. 11. 1852 - Vstoupil v platnost spolkový zákon, který znemožňoval jakékoliv sdružování, jež by se chtělo zabývat věcmi, "patřícími do oblasti zákonodárství či veřejné správy", a obnovoval koncesní systém (spolek mohl být založen jen po předchozím úředním schválení).

27. 11. 1432 - Husité se pokusili o povstání v Bratislavě. Jejich stoupenci ve městě jim měli otevřít městské brány (zejména Laurinskou). Plán však byl prozrazen a vůdce, moravský rytíř Petr Kutěj, byl zajat a zahynul ve vězení.

29. 11. 1632 - Zemřel v Mohuči **Fridrich V. Falcký** (* 26. 8. 1596) - český král a falcký kurfiřt z dynastie Wittelsbachů. Sám prý se nazýval "král seladon", ale do historie vešel jako "zimní král", protože jako král vládl v Čechách jen přes jedinou zimu. Snad by se také dalo říci, že byl "králem z nouze". Reálných kandidátů na český trůn nebylo v roce 1619, kdy v průběhu stavovského povstání byl z českého trůnu sesazen Ferdinand II. Habsburský, mnoho. Zájem o českou i císařskou korunu projevoval savojský vévoda Karel Emanuel, ale pro své katolické vyznání byl pro české protestantské stavy nepřijatelný. Část stavů - luteráni Šlik, Collona, Thurn, Kaplíř aj. - by rádi viděli na českém trůně saského kurfiřta Jana Jiřího a jednali v tomto směru i s jeho rádci. Ale Jan Jiří neměl v dané situaci o českou korunu zájem. Spojil se raději s Habsburky a získal v zástavu (později i definitivně) Horní a Dolní Lužici. Falcký kurfiřt naopak zájem měl. Svým kalvínským vyznáním byl blízký Jednotě bratrské a byl přijatelný i pro většinu ostatních protestantských stavů, které s jeho osobou spojovaly naději na získání četných, mocných a hlavně bohatých zahraničních spojenců. Falcký kurfiřt byl totiž vůdcem protestantské Unie (spolek německých protestantských knížat) a příbuzným anglického a dánského krále a nizozemského místodržícího. Zvláště velké naděje byly vkládány do pomoci Anglie, neboť Fridrichova manželka Alžběta Stuartovna, budoucí česká královna, byla dcerou anglického krále Jakuba I. A tak byl Fridrich Falcký 26. srpna 1619 zvolen českým králem. Jeho volbou končila vláda direktorů a král obsadil nejvyšší zemské úřady svými přívrženci z řad vyšší šlechty. Mezi ně patřil i Jan Jiří z Vartenberka, který krále doprovázel na říšský sjezd protestantských knížat v Norimberku. Ale naděje na zahraniční pomoc se nespělnily. Jen Nizozemská republika bojující se španělskými Habsburky poslala pár tisíc zlatých, ale ty se brzy rozkutálely. A sám nový král nebyl zřejmě tím pravým mužem na svém místě. Byl sice vládny a laskavý, ale příliš mladý, nezkušený, neprozíravý, spíš lehkovážný a marnivý. Rád se oddával hostinám a jiným zábavám. V den bělohorské bitvy 8. listopadu 1620 trávil čas na hostině s anglickými diplomaty. Když se chtěl odebrat na bojiště, přinášeli již poslove zprávu o porážce a z hradeb Pražského hradu se mohl už jen dívat na útek prchajícího vojska. Druhý den opustil Prahu a odebral se s nečetným průvodem do Vratislavi (scénu jeho odchodu zobrazuje proslulá dřevorezba v chrámu sv. Víta), odkud se pokoušel řídit další boj. Ale výzvy k boji zůstávaly bez odezvy, a tak se "zimní král" v prosinci 1620 odebral do Haagu. V průběhu tzv. falcké války (1621 až 1623) ztratil i své rodové državy a byl dán císařem do klatby. V roce 1623 dostal Falcký s kurfiřtskou hodností bavorský vévoda Maxmilián. Fridrich žil nepříliš dlouhý zbytek života v exilu, uznáván českou emigrací i nadále českým králem. Také jeho manželka se až do své smrti (1662) podepisovala jako česká královna. Jejich syn Fridrich Jindřich, přijatý u nás v roce 1620 za Fridrichova nástupce, zahynul již v roce 1629.

29. 11. 1927 - Zemřel v Bratislavě **Pavol Blaho** (* 25. 3. 1867 ve Skalici) - slovenský politik. Tribunou mladé slovenské inteligence, která koncem minulého století vystoupila s kritikou pasivity a konzervatismu vedení Slovenské národní strany, se stal časopis Hlas, vydávaný od června 1898 ve Skalici. Jeho prvním redaktorem byl skalický lékař P. Blaho, vedle V. Šrobára a J. Smetanaye v té době nejvýraznější představitel snah této generace, nazývané také podle časopisu hlasisté. P. Blaho národní úsilí spojoval s hospodářským snažením a výrazně se zasloužil o propagaci a zakládání rolnických spolků a družstev. Jako sezónní lékař pracoval v Luhačovicích. A právě jeho zásluhou se Luhačovice staly v letech 1908-14 místem každoročních porad a manifestací přátelství Čechů a Slováků.

30. 11. 1982 - Zemřel v Praze **Vilém Závada** (* 22. 5. 1905 v Ostravě-Hrabové) - básník, přední český lyrik, absolvent Filosofické fakulty Univerzity Karlovy a dlouholetý zaměstnanec Národní a univerzitní knihovny. Debutoval roku 1929 mimořádně vyzrálou sbírkou *Panychida*. Využil v ní sice uměleckých prostředků poetismu, zvláště jeho rozpoutané obraznosti, ale na rozdíl od jeho nezávaznosti a bezproblémovosti je Závadovo vyznění tragické a směřované k vědomí odpovědnosti. Závada měl v prvním období své tvorby blíže k expresionismu a symbolismu Otokara Březiny a Petra Bezruče. V samotném názvu *Mše za mrtvé* se projevila autorova bolest za otce, za padlé ze světové války. Ještě hlouběji Závadův tragický pohled zazněl ve sbírce *Siréna* (1932). Závada se v té době úzce stýkal s okruhem katolicky orientovaných autorů, zvláště s J. Čepem. Spiritualistické vyznění poněkud ustoupilo ve sbírce *Cesta pěšky* (1937) a nahradila ho evokace kraje dětství a lidské solidarity. Na Mnichov 1938 a na stav ohrožení národní existence Závada reagoval metaforicky vypjatě ve sbírce *Hradní věž* (1940). Okupační situace člověka je zachycena ve sbírce *Povstání z mrtvých* (1946). Po dlouhé publikační pauze se Závada přihlásil knihou připravovanou celá 60. léta *Na prahu* (1970), sbírkou hořce laděných veršů životní reflexe, jeho závěrečnou sbírkou je smířlivě až optimisticky laděná kniha *Živote díky* (1977).

(red)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

BUDOU VÁS NENÁVIDĚT PRO MÉ JMÉNO

Z	A	B	Í	T	S	O	R	D	U	O	M
CH	Í	Č	R	H	Á	C	S	M	CH	Z	K
B	E	N	L	K	E	C	V	S	R	R	U
Ř	D	A	E	N	Á	O	Ě	A	Á	E	E
Í	D	U	O	S	R	M	D	L	M	B	Y
N	O	K	E	Y	E	A	E	V	E	K	Í
Á	N	H	C	N	O	Ř	C	N	L	Z	N
T	É	Á	D	A	V	S	T	Á	M	D	E
S	M	J	R	G	L	V	V	Ě	Ě	Á	M
V	J	I	S	O	Á	É	Í	S	M	T	A
O	E	T	T	G	D	S	I	Á	N	E	N
P	R	O	M	A	A	T	O	V	I	Ž	Z

dát	král	soud	zabít
děsit	moc	srdce	zemětřesení
hájit	mor	svést	znamení
hlad	moudrost	svědectví	zrada
chrám	národ	synagoga	život
jméno	nebe	války	
kámen	povstání	vláda	
konec	řeč	vlas	

(Řešení z minulého čísla: Spasitel nám slíbil věčný život.)

Jana Krajčířková

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9